

Horizontální vertikála

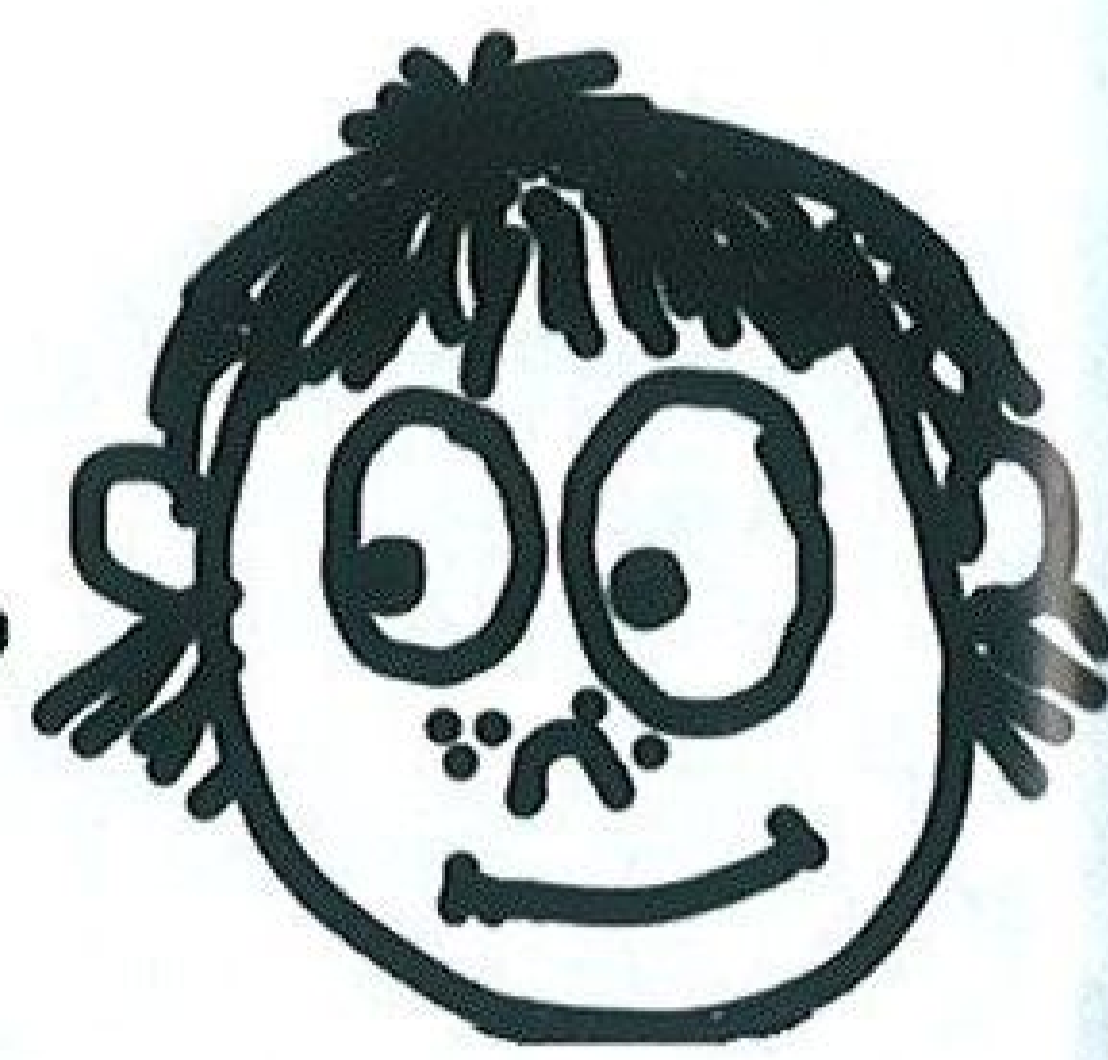
Po dobu provozu Mirkova nového stroje se už většina komponentů usadila a po drobném seřízení funguje spolehlivě. Jeden ale stále přehlížel – výplety kol.

Není divu, v době kotoučových brzd už nás na rozcentrovaný výplet neupozorní škrtnání ráfku o špalík.

Jak tedy jinak tenhle problém odhalit, pokud pomineme základní kontrolu ráfků po každé výjezdce? Třeba tak, že kola vám přijdou

Jak vycentrovat kolo?

měkčí než obvykle a podhuštěnými pneumatikami to rozhodně není.

Náš modelový cyklista Mirek tedy odpoledne volá mechaniku Mirkovi, zdali by jej nezavítal do problematiky centrování výpletu, avšak bez podpory servisního zázemí profe-

sionální dílny. Volí práci v improvizovaném prostředí, které si může každý vytvořit i doma, je dostatečné a nežádá téměř žádnou investici.

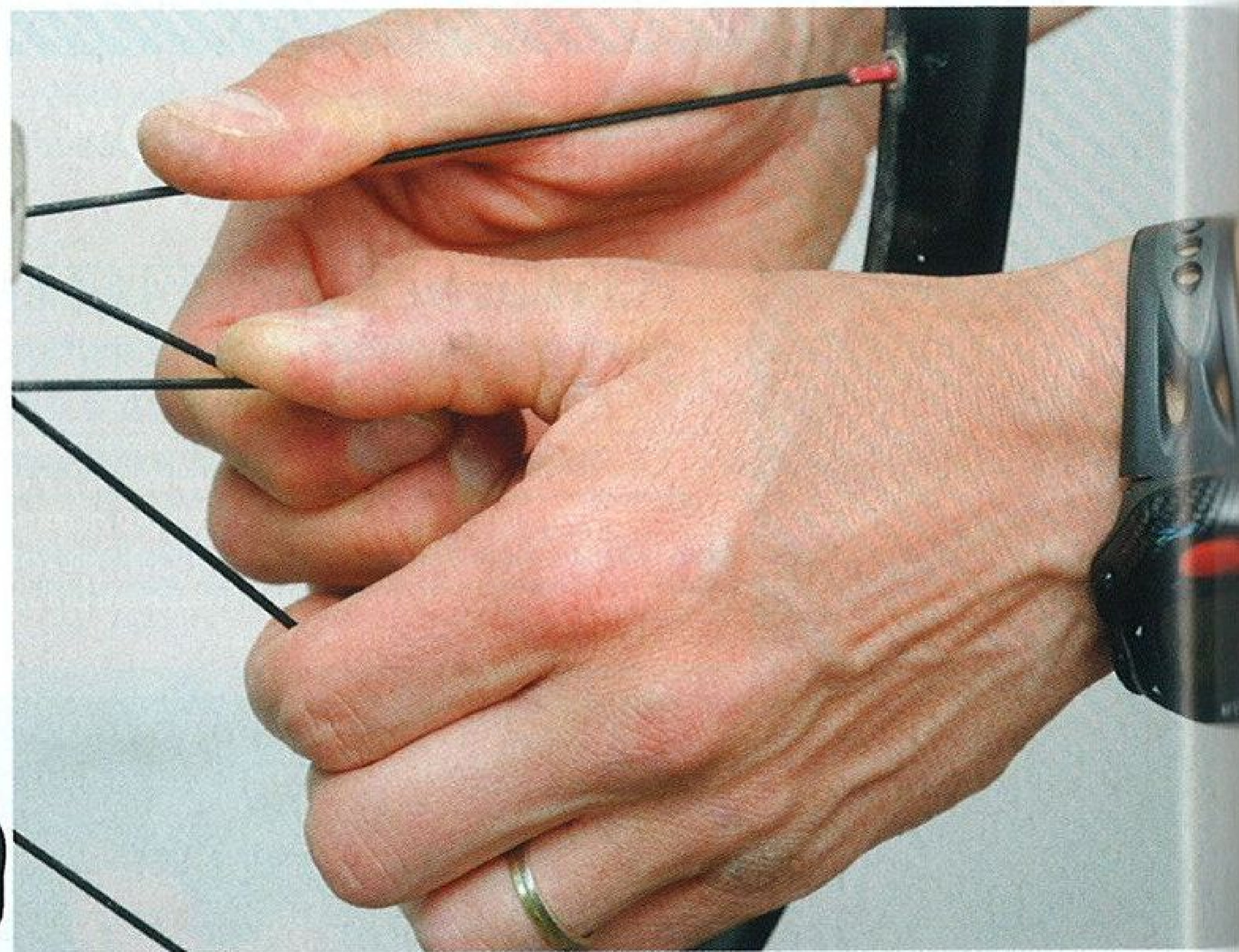
Eda Pinkava
Foto: Rudolf Hronza

1.

Zjistíme-li problém s výpletem, nejprve zkontrolujeme, zdali ráfek nevykazuje mechanické poškození. V terénu může čekat řada záludných hran, jež mohou jeho stěnu zdeformovat, nebo jej zcela zborstit. V takovém případě bude jakákoliv oprava pouhým provizorním prodloužením jeho agónie. Nelze totiž zaručit docílení původních vlastností.

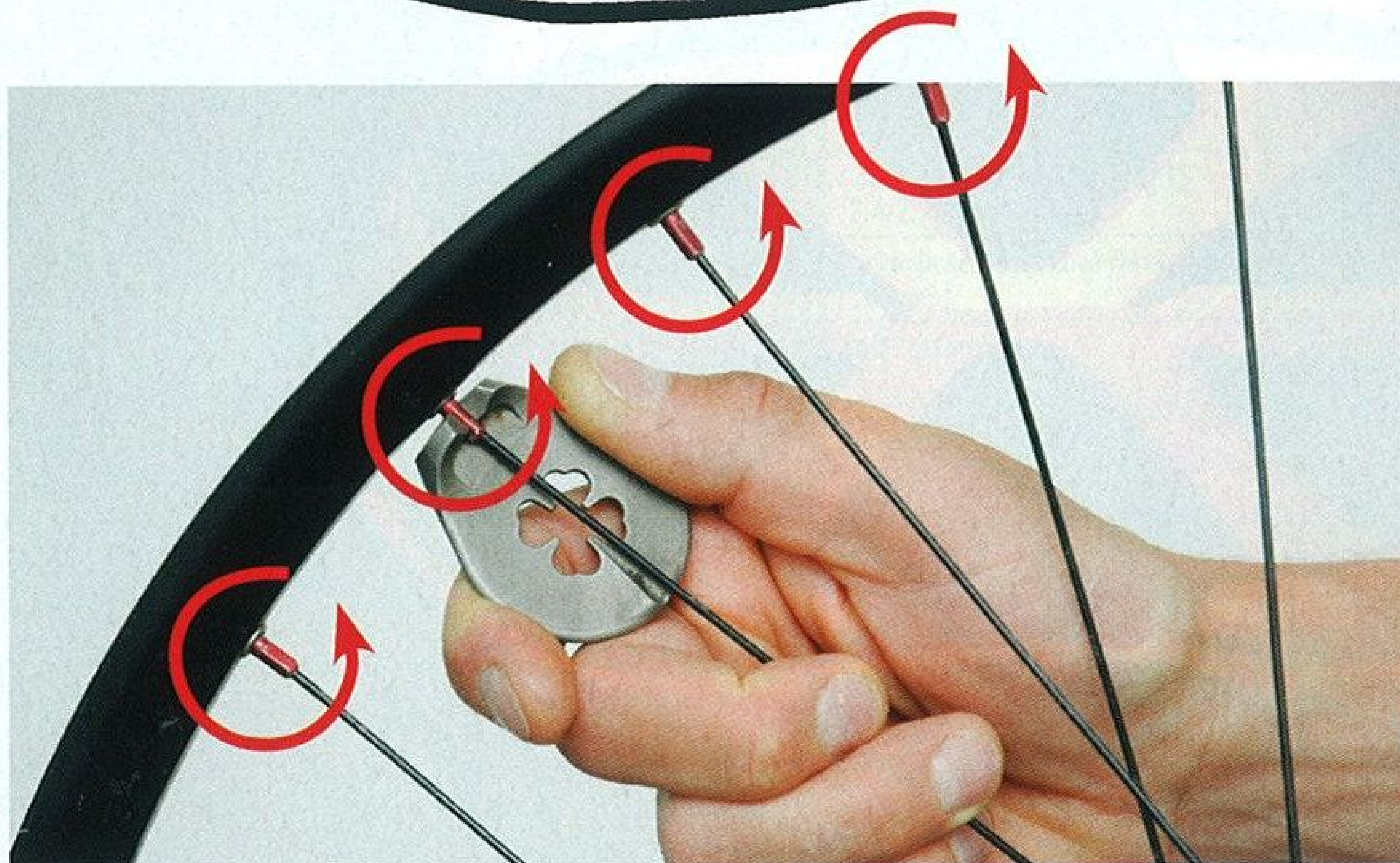
2.

V Mirkově případě však bylo na vině klasické „sednutí“ výpletu, který se jen lehce povolil – odhalit to lze snadno rukou a „promačkáním“ výpletu. Pro jednodušší manipulaci Mirek před vlastním centrováním demontoval plášť, práce tak bude nejen pohodlnější, ale současně bude možné využít rám kola coby improvizované pracoviště. Navíc je absence pláště na ráfku nutná pro jeho případné výškové srovnání.

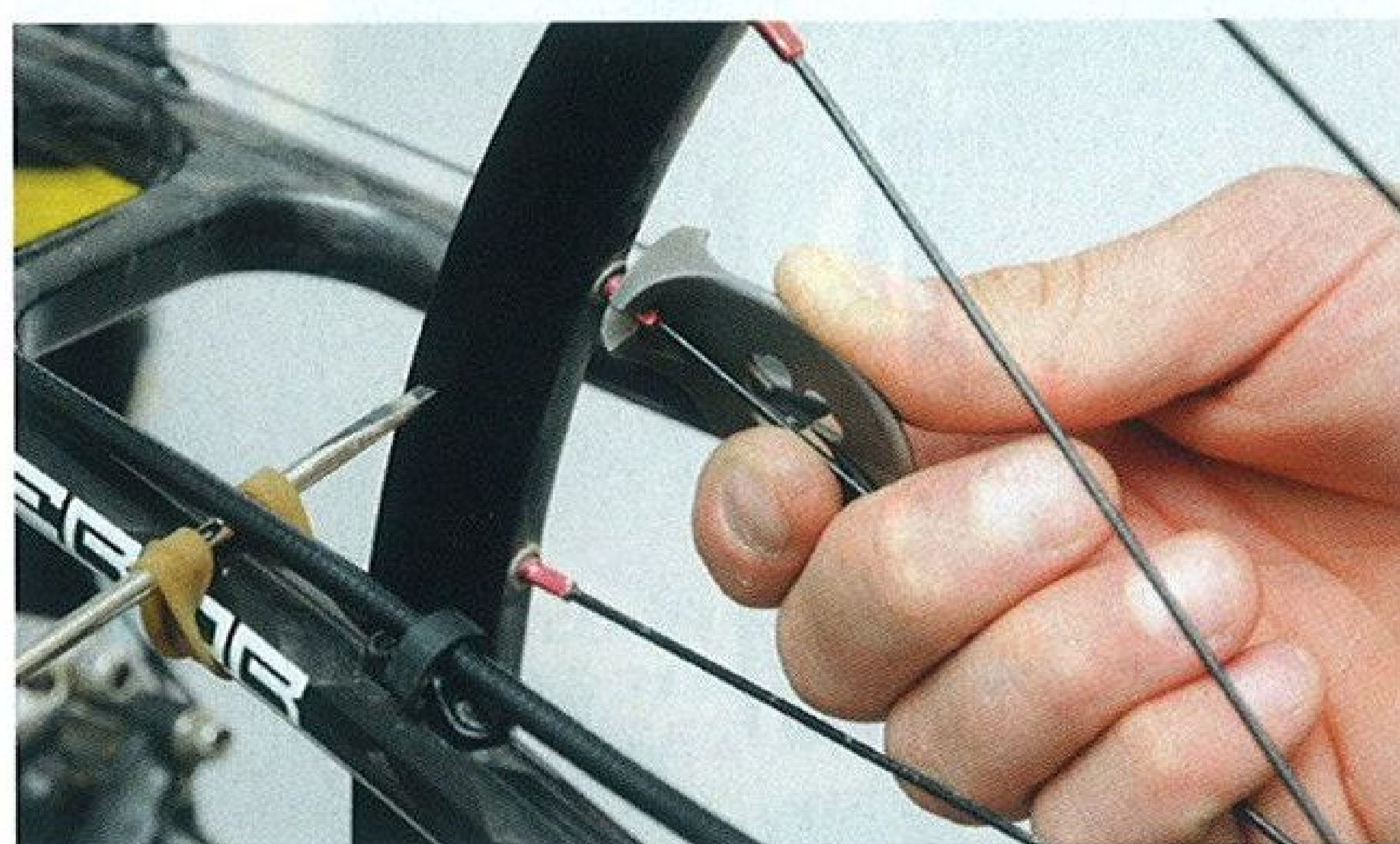

3.

Výplet je povolený, prvním krokem tedy bude náprava tohoto problému. Mirek dotahuje všechny dráty po obvodu stejně, tedy například každý o půlotáčku centrovacím klíčem. Nedoporučuje se toto pravidlo porušit, a to ani v případě, že některý z drátů vykazuje větší uvolnění než ostatní.

nářadí rozměrově vhodný centrovací klíč, šroubovák

4.

Po dotažení si bere na pomoc gumičku a šroubovák, který její pomocí upne na vidlici – hnedle tak má vyrobenou provizorní centrovací vidlici. Nastavení hrotu, tedy špičky šroubováku, se provádí tak, aby byl co nejbližně stěně ráfku. Tak se nejlépe ukáže případný stranový výkyv. Když se ráfek v některém místě dotkne hrotu, znamená to, že je třeba dotáhnout nejbližší drát jdoucí k tomuto místu z protilehlé strany náboje.

5.

Pokud se ráfek od hrotu odchyluje, dotáhneme naopak drát z bližší strany. Při této práci si musíme dávat pozor na souměrnost napnutí drátů. To lze snadno zkontrolovat promáčknutím dvojice sousedních drátů rukou. Při troše citu se souměrnost odporu pružení drátů v různých částech výpletu pozná.

Stane se, stalo se

Při jedné mechanické výpomoci kamarádovi se mi dostalo do rukou zapletené kolo, které bylo rozhozené na výšku téměř o centimetr, což je pro ježdění takřka nepoužitelné. Důvodem tohoto stavu byla jeho panika, že má povolené dráty, utahoval je však postupně, každý tak, aby byl okamžitě dotažený natvrdo. Po zhruba třetině obvodu ráfku byl sice výplet tvrdý jako kámen, avšak kolo neprošlo mezi čelistovými brzdami. Napravení této situace zabralo několikanásobek času, než který trvá klasické centrování.

Eda Pinkava

6.

Když je kolo špatně vycentrované, ráfek se při otáčení dotýká hrotu a my tedy při opravě potřebujeme i sluch. Jestliže brzdový kotouč neprochází dobře třmenem, je praktické vyjmout kolo a oddálit destičky, abychom se zbavili tohoto rušivého elementu.

7.

Při centrování je třeba dát také pozor na zachování vystředění ráfku ve vidlici – při dotahování pouze na jednu stranu se může bicykl proměnit ve dvoustopý, což je velmi nevýhodné nejen pro ovladatelnost stroje, hrozí ale i riziko kontaktu pneumatiky s jednou z noh vidlice. Kontrolu provedeme tak, že změříme vzdálenost stěny ráfku od nohy vidlice, poté otočíme kolo ve vidlici a opět změříme vzdálenost.

8.

Pokud máme provizorně srovnání ráfek do stran, zkontrolujeme jeho vycentrování na výšku. Zde si opět pomůžeme fixováním nějakého předmětu na vidlici, pouze s tím rozdílem, že ji upevníme na obou stranách.

9.

Při seřizování výšky se opět řídíme pravítkem, že pokud se ráfek dotkne uchyceného předmětu, musíme dráty dotahovat, pokud se vzdaluje, dráty povolujeme. Při ladění výšky musíme vždy pracovat se sudým počtem drátů (vždy párově protilehlé dráty), jinak se nám ráfek opět rozcentruje stranově. Po dokončení tohoto procesu se na chvíli vrátíme ke „stranové“ korekci a centrování dokončíme.

Příště: oprava defektu

